

Revolta incívica contra el pla Bolonya

- No és tolerable que irrompi a les aules universitàries gent hostil a l'ús públic de la raó

SALVADOR GINER*

EL PERIÓDICO DE CATALUNYA, 14.12.08

De vegades, les revolucions són justificades. Les revoltes, en canvi, no sempre ho són. La revolta violenta contra la vida normal universitària que presenciem aquests dies les universitats pertany a la trista categoria de les passions inútils.

La creació d'un únic Espai Europeu d'Educació Superior és una part integrant de l'aspiració dels ciutadans del nostre continent de fer-ne d'ell un sol àmbit polític, econòmic, científic i jurídic. Oposar-se que els títols d'enginyer, economista, metge, historiador, arquitecte, sociòleg emesos per una universitat danesa siguin també vàlids a Itàlia, o que els emesos a Anglaterra siguin vàlids a Espanya, és reaccionari, retrògrad, irracional. Perquè aquest ideal universalista i progressista es faci realitat, cal l'acord de Bolonya.

Si avui guanyessin els obscurantistes revoltats, ni Arnau de Vilanova --el més gran metge europeu del seu temps-- hauria pogut ensenyar a Montpeller, ni Joan Lluís Vives, a Lovaina i Cambridge.

Naturalment, els amics d'anar enrere, els del provincianisme universitari superat, hi poden argumentar en contra. Si volen, podem entrar en un procés deliberatiu democràtic, racional --com correspon a bons

europèus-- per analitzar tots els pros i contres de la qüestió. (Per exemple, jo mateix, que estic a favor de la convalidació automàtica de títols, dubto que la mesura s'hagi d'estendre sense modificacions al dret: conèixer el dret civil i processal d'Escòcia no vol dir conèixer el de França o dels Països Baixos.) El que no és tolerable és la invasió violenta de cursos i classes, ni de la vida universitària en cap dels seus aspectes normals.

Tampoc és justificat manifestar-se contra una imaginària privatització ara, quan els estudiants mai s'han manifestat contra les moltes universitats privades existents, i que s'han anat creant --des de fa molt de temps-- sense dificultats. (Un servidor, que és entusiata de la pública, té un màster i un doctorat d'una de privada, la Universitat de Chicago: mai aquells títols, que ni tan sols són europeus, m'impediren l'accés al sistema públic anglès, que els donà per bons.) L'important, esperem que ho entenguin, és l'homologació formal: les diferències entre les universitats europees excel·lents (Edimburg, la Sorbona, la Sapienza romana) i les que ho són menys (¿Almeria?, ¿Palerm?) continuaran i faran que les menys bones sentin estímuls per millorar. Una essencial concurrència per avançar.

La universitat és la casa de la raó i de la discussió serena dels problemes, els fets i les opinions. És per això que repugna especialment que irrompeixi a les seves aules gent hostil a allò que la universitat ha tingut sempre per sagrat: l'ús públic de la raó, la transmissió de coneixement objectiu de generació en generació i el diàleg civilitzat. És per això una obscenitat que alguns dels revoltats hagin tingut la barra de comparar la seva agitació amb l'època de la dictadura franquista: els estudiants de llavors lluitaven per les llibertats més elementals. De càtedra, opinió,

lliure associació per als estudiants, i per a una inversió superior en ciència i humanitats. A més se solidaritzaven sempre amb les aspiracions sindicals dels obrers i amb les polítiques de la democràcia. Ara, en canvi, ens trobem davant la confrontació essencialment gremialista. No he vist que facin seves les aspiracions dels més exclosos de la societat o dels injustament tractats. Únicament parlen o criden sobre ells mateixos.

LES COSES s'han agreujat amb demandes de condonació de sancions imposades a estudiants que el curs passat van ser expedientats per conductes incíviques i transgressió de la pau universitària. Això ho han demanat uns quants professors, personal de recerca i administradors: s'equivoquen, però ho han fet correctament. Podríem encetar un diàleg sobre la qüestió. ¿Hem de condonar malifetes passades? ¿No obriria això la porta a poder-ne fer de noves? ¿Hem de consagrar la impunitat futura a base de reconèixer la present? Parlem-ne. Donem l'exemple dialògic que hom espera de nosaltres. El Parlament pot permetre's el luxe d'algunes sessions tempestuoses i poc edificants. Tots els parlaments del món cauen en aquest pecat de tant en tant. La universitat, en canvi, no. Ha de ser l'exemple moral, i no sols la casa de la sapiència i l'ensenyament superior per a les noves generacions.

Els universitaris, professors, recercadors i alumnes han de mostrar coratge i seny quan alguns dels propis membres de la comunitat universitària menyspreen les normes més elementals de la universitat. Han de maldar pel respecte al diàleg constant com a única via per avançar. Cal ésser ben conscients que els que es revolten violentament en nom de la llibertat d'expressió ho fan precisament contra aquesta mateixa llibertat d'expressió. Ningú no els ha negat aquest dret: ans al contrari. No conec ningú que no estigui disposat a seure amb els que

discrepen i analitzar tot el document de Bolonya fil per randa. Civilitzadament. En nom del progrés i la raó. I també en el de la justícia social. La de l'accés de tothom que s'ho mereixi al sistema universitari europeu.

* President de l'Institut d'Estudis Catalans.